

fri, det vil sige, de gaa ikke ind under den Udstykningsvang, som gjælder for Gaarde. Det er jo mærkværdigt, at man ved Omdeling af Jordbrug paa en Mandes egen Eiendom, endogfaa vil gaa videre med Hensyn til Indskrænkninger, end Udstykningslovgivningen er gaaet, hvor det gjælder om for bestandig at stille en Eiendom ved en Del af dens Substant. Naar man lægger Mærke til, at i den første Linte af § 2 er Bevillingsmyndigheden neutraliseret ligeoverfor disse Omdelinger paa Godserne, saa bliver jo Bestemmelsen i og for sig saameget mærkværdigere, idet der altsaa ikke engang ad Bevillingsveien vil kunne raades Bod paa Manglen af Evne til at omdele eller dele den Slags Eiendomme, jeg her har nævnt, og hvis Deling dog meget hyppigt kan være i Alles Interesse. Jeg er ikke af dem, der sætte særlig Pris paa, at Bevillingsmyndigheden overhovedet opretholdes, men det forekommer mig, at det er en ganske besynderlig Modsigelse, naar Bevillingsmyndigheden ubetinget hævdes i sit tidligere Omfang overfor Udstykning, medens man fuldstændig renoncerer paa den ligeoverfor Omdeling, og det forekommer mig at være saameget mærkværdigere, som det tydeligt fremgaar af 1ste Stykke af § 1, at man i Regjeringen er kommen til den Anskuelse, at man ikke, saaledes som det tidligere har været Praxis, kan tilstede, at en Gaard ikke betragtes som nedlagt, saalænge der er 1 Td. Hartkorn tilbage. Man har i § 1 fordrøet, at, for at en Gaard ikke skal betragtes som nedlagt, skal der beholdes 20 Td. Land boniteret Jord tilbage, men ved Siden deraf vil man opretholde Udstykningsbevillinger for Selveiergaarde lige ned til det nu Brugelige, som netop er denne ene Tønde Hartkorn. Lovreglen med Hensyn til Udstyknningen er jo vel den, at Gaarde paa over 20 Tdr. Land boniteret Jord kun maa udstykkes ned til dette Maaal, men Praxis er, som bekendt nok, den, at man tror at kunne anvende Bevillingsmyndigheden saa dybt ned, at der kun bliver 1 Td. Hartkorn tilbage. Jeg er ingenlunde af den Mening, at een Tønde Hartkorn i alle Tilfælde konstituerer et Gaardbrug — tværtimod; men det forekommer mig, at der vilde have været god Anledning til,

samtidigt med at man kaster Bevillingsmyndigheden fuldstændig overbord med Hensyn til Omdelingen, tillige at tage noget Neb i Seilene med Hensyn til Bevillingsmyndigheden overfor Udstyknningen, navnlig saaledes at man satte den nederste Grændse, hvortil Bevillingen maatte gaa, noget høiere end tidligere (Se den rigts ministeren: Det er rigtigt.) Det glæder mig, deri at have den høitærede Indenrigsministers Samstemning. — I Anledning af en Betegnelse, som er brugt i § 3, kan jeg ikke Andet end gjentage, hvad jeg allerede engang har ytret, at Lovudkastets Udtryksmaade for mig er noget besynderlig, ja, jeg kan gjerne sige, at den let kunde være vildeledende. I § 3 bruges Udtrykket „Bondeeendomme“. Jeg veed meget godt, at i et af vore Landsmaal bruges dette Ord som betegnende et Jordbrug uden Hensyn til dets Bessaffenhed, men jeg staar dog i den bestemte Formening, at man forgjæves i vort tidligere Lovsprog vil søge dette Ord brugt, undtagen hvor der er Eiendomsret tilstede. Naar man læser Paragrafen i dens Helhed, og navnlig naar man benytter den høitærede Ministers Udtalelser ved Forelæggelsen som Veiledning, saa er det jo tydeligt, at ved dette „Bondeeendomme“ her menes Jordbrug paa Fæstegods, men disse Jordbrug paa Fæstegods ere ikke Bondeeendomme; de ere Bondejordbrug paa Godseieendomme. Jeg formener, at, dersom man ikke havde Noget til yderligere Veiledning, saa maatte man absolut antage, at denne Paragraf handlede om Udstykning paa Eiendom og derimod ikke om Omdeling paa Godser. Forordningen af 3die December 1819 taler ganske vist om „Eiendomme“, men den handler ogsaa kun om Udstykning af Selveiergods og ikke om Omdeling af Fæstegods. Det forekommer mig, at det ikke er heldigt i vort Lovsprog at ville indføre en saadan ny Betegnelse. Jeg har allerede i forrige Samling høvt Anledning til at gjøre opmærksom paa, hvor vildeledende det i det dengang forelagte Lovforslag brugte Ord „Fæstejord“ kunde være, et Ord, der ikke har nogen som helst Hjemmel i vort tidligere Lovsprog, og som man forgjæves skal søge efter ligesaa 1790 til nu; men det forekommer mig ikke mindre uheldigt, naar man i et Regjeringsforslag bliver